

RAPPORT OVER BEVOEGDHEDEN IN HET DELEN VAN GEGEVENS

Automatische
kentekenplaatherkenning
(ANPR) als toepassingsgeval

FEBRUARI 2021

© 2021, Kenniscentrum Data & Maatschappij

Dit document is beschikbaar onder een [CC BY 4.0 Licentie](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

U mag dit document kopiëren en publiek verspreiden in elk medium of formaat. Voorts mag u dit document ook herwerken, aanpassen en verder gebruiken voor elk doeleinde, inclusief commerciële doeleinden. Bij elke dergelijke verspreiding of aanpassing moet u wel volgende elementen vermelden: de naam van de auteur(s), een link naar de toepasselijke licentie en of er wijzigingen werden doorgevoerd door u of eerdere gebruikers. U mag deze vermelding op elke gepaste manier doen, maar niet op een manier die suggereert dat wij u of uw gebruik goedkeuren. U mag geen bijkomende juridische voorwaarden of technologische maatregelen toepassen die derden de mogelijkheid ontnemen om iets met dit document te doen wat onder deze licentie is toegestaan. Voor elementen van het document die zich in het publieke domein bevinden of voor gebruikswijzen die zijn toegestaan onder een uitzondering of beperking in het auteursrecht, hoeft u zich niet aan de voorwaarden van deze licentie te houden. Het is mogelijk dat deze licentie u niet alle rechten geeft die nodig zijn voor het door u beoogde gebruik. Zo kunnen andere rechten als portret-, privacy- en morele rechten het gebruik van dit document beperken. Er worden dan ook geen garanties in dat opzicht verstrekt. Dit is een beknopte weergave van de volledige licentie. De volledige licentie vindt u hier: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>

Deze gids citeren als:

Wauters, E., Laenens, W., Heymans, F., De Bruyne, J., Vranckaert, K., Bénichou, B., Gils, T., Heyman, R. & Valcke, P. (februari 2021). Rapport over bevoegdheden en het delen van gegevens. Automatische kentekenplaatherkenning (ANPR) als toepassingsgeval. Kenniscentrum Data & Maatschappij, Brussel, België.

www.data-en-maatschappij.ai

Inhoudstafel

ALGEMENE TOELICHTING	6
1. BEVOEGDHEIDSVERDELING IN BELGIË	8
1.1. EXCLUSIEF EN VERTICAAL	8
1.2. OF TOCH NIET?	9
1.2.A. Gedeelde exclusieve bevoegdheden	9
1.2.B. Parallele bevoegdheden	10
1.2.C. Concurrerende bevoegdheden	10
1.2.D. Kaderbevoegdheden	10
1.3. BEVOEGDHEIDS- EN BELANGENCONFLICTEN	11
1.3.A. Bevoegdheidsconflict	11
1.3.B. Belangenconflicten	12
1.4. SAMENWERKING	12
1.4.A. Niet-wederkerige samenwerking of participatie	12
1.4.B. Wederkerige samenwerking (samenwerkingsakkoorden)	13
2. DE RODE DRAAD IN HET RAPPORT: HET 'DELEN' VAN 'GEGEVENS'	16
2.1. ONDSCHIED PERSOONSGEGEVENS EN NIET-PERSOONSGEGEVENS	16
2.2. DELEN VAN GEGEVENS: DEFINITIE	17
2.3. RECHTMATIGHEID	17
2.4. RECHTSGRONDSLAG	18
2.5. TOEGANG EN BEVEILIGING	20
2.6. GOVERNANCE/BEHEER	20
3. TOEPASSINGSGEVAL: ANPR-GEGEVENS	22
3.1. KORTE SITUATIESCHETS	22
3.2. TOEGANG TOT ANPR-GEGEVENS VOOR (LOKALE) OVERHEDEN: GEEN GEMAKKELIJK GEGEVEN	25
3.3. INITIATIEVEN EN PROJECTEN	28
3.3.A. Mobiliteitsmanagement met ANPR	28
3.3.B. PoliVisu project	28
3.3.C. MAGDA	29
3.3.D. Novelog project	29
3.4. AANBEVELINGEN VAN HET KENNISCENTRUM VOOR HET AMS-SYSTEEM	29

3.4.A. Maatschappelijke en ethische aanbevelingen en aandachtspunten	29
3.4.B. Juridische aanbevelingen en aandachtspunten	30
4. BESLUIT	33

Algemene toelichting

Algemene toelichting

Context en doelstelling rapport – Om een goed beleid te kunnen ontwikkelen en voeren rond artificiële intelligentie (AI) moet doorgaans aan meerdere beleidsdomeinen worden geraakt. Gelet op de complexe staatsstructuur in België is de kans groot dat de betrokken bevoegdheden over het regionale en het federale niveau verspreid zijn. De doelstelling van dit rapport is om aan de hand van een concreet toepassingsgeval de bevoegdheidsverdeling in kaart te brengen en mogelijke pijnpunten bloot te leggen. We analyseren hoe de bevoegdheden zijn verdeeld om op die manier een overzicht te krijgen voor welke aspecten de regio's dan wel het federale niveau bevoegd zijn. Op grond van deze analyse zullen we enkele aanbevelingen doen om mogelijke pijnpunten te remediëren. Deze kunnen worden gebruikt om in de toekomst verdere gerichte(re) acties te nemen.

We hebben gekozen voor een thema dat al geruime tijd voor discussie zorgt: het delen van Automatic Number Plate Recognition (ANPR)-gegevens of kentekenplaatherkenning en de invloed van de bevoegdheidsverdeling. Het thema is relevant voor de ontwikkeling van AI, heeft betrekking op het delen van gegevens en is onderdeel van een beleidsdomein waar de bevoegdheden verdeeld zijn over verschillende niveaus. De bedoeling is om op grond van dit eerste rapport in de komende maanden eveneens een aantal andere toepassingsgevallen te behandelen. Het is de bedoeling om opnieuw een levend document (*working document*) te ontwikkelen, waarin de informatie op regelmatige tijdstippen zal worden geactualiseerd en waarop stakeholders steeds feedback kunnen geven.

Opbouw rapport – In dit rapport staat de bevoegdheidsverdeling en de impact ervan op data-gedreven beleid en onderzoek centraal. Het is daarom aangewezen om eerst kort stil te staan bij de structuur van de bevoegdheden, de conflicten en de vormen van samenwerking die in België bestaan. Bovendien bespreken we kort ook een thema dat in deze en alle toepassingsgevallen van belang is, namelijk het delen van gegevens. De bedoeling is om een aantal kernbegrippen kort toe te lichten, al wordt hiervoor ook verwezen naar andere werkzaamheden van het Kenniscentrum Data & Maatschappij (KDM). Een dergelijk algemeen overzicht van zowel de bevoegdheidsverdeling in België als enkele essentiële concepten maakt het vervolgens mogelijk om het toepassingsgeval van ANPR beter te kaderen.

Totstandkoming rapport – Dit rapport kwam tot stand door middel van overleg met en input door belanghebbenden en met steun van het Vlaams Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Ook het onderzoeksluik van het Vlaams AI-plan kreeg de mogelijkheid om feedback te geven. We willen de belanghebbenden bedanken voor hun waardevolle inbreng en terugkoppeling. Op grond van de input werd dit rapport opgesteld en werden de behandelende onderwerpen veranderd en/of verfijnd. Onderzoekers aan het KU Leuven Centre for IT & IP Law (CiTiP) en imec-SMIT Vrije Universiteit Brussel (VUB) zijn verantwoordelijk voor de inhoud en coördinatie van dit rapport. Bijkomende feedback, aanvullingen, vragen en input op/over dit rapport kan te alle tijden aan de betrokken onderzoekers worden overgemaakt.

Bevoegdheidsverdeling in België

1. Bevoegdheidsverdeling in België

1.1. Exclusief en verticaal

De Belgische staatsstructuur is op zijn minst **complex** te noemen. Dit komt tot uiting in de bevoegdheidsverdeling. In principe beschikken de gemeenschappen en de gewesten over toegewezen bevoegdheden, terwijl de residuaire bevoegdheden (nog steeds) bij de federale overheid liggen.¹

Het Grondwettelijk Hof heeft in vaste rechtspraak wel een **ruime interpretatie** gegeven aan de bevoegdheden die aan de gewesten en gemeenschappen zijn toegekend:

“de Grondwetgever en de bijzondere wetgever aan de gemeenschappen en de gewesten volledige bevoegdheid toegekend tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden [...]. Behoudens andersluidende bepalingen heeft de bijzondere wetgever het gehele beleid inzake de door hem toegewezen bevoegdheden aan de gemeenschappen en de gewesten overgedragen.”²

In België is het systeem van **exclusieve bevoegdheden** van toepassing: voor één materie is in beginsel dus slechts één overheid bevoegd. Exclusieve bevoegdheidsmateries begrenzen elkaar wederzijds, waardoor overlappingsen onmogelijk zijn en normenconflicten vermeden worden. In het geval van een overlapping impliceert dit dat één overheid haar bevoegdheid te buiten is gegaan.³ Dit lijkt een simpel principe, maar de praktijk leert dat de toepassing ervan **minder eenvoudig** is. Het komt immers vaak voor dat een bepaalde regeling raakvlakken vertoont met verscheidene bevoegdheidsgronden. Vanuit het ene perspectief behoren ze tot de bevoegdheid van een bepaalde wetgever (bv. federaal) en vanuit een ander perspectief tot de bevoegdheid van een andere wetgever (bv. deelstatelijk). Rechtsnormen hebben inderdaad soms meerdere kenmerken en leunen daarom soms aan bij meerdere bevoegdheidsmateries.⁴

Om mogelijke problemen te vermijden en op te lossen werd van zowel de Raad van State als het Grondwettelijk Hof jarenlang verwacht dat zij de exclusief bevoegde wetgever zouden aanduiden door middel van een **bevoegdheidsrechtelijke kwalificatie** in de een of andere zin.⁵ Om die vraag te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde ‘zwaartepuntleer’: de rechtsnorm behoort

¹ Zie artikel 35 Gw dat bepaalt dat de federale overheid de toegewezen bevoegdheden heeft. Tot op heden is er aan dit artikel echter nog geen uitvoering gegeven.

² GwH, 3 maart 1999, arrest nr. 26/99, B.4.1.

³ J. Vanpraet, “Het dogma van de exclusieve bevoegdheden gerelativeerd: de meervoudige bevoegdheidskwalificatie in het federale België” in P. Popelier, D. Sinardet, J. Velaers, B. Cantillon (eds.), *België, quo vadis? Waarheen na de zesde staatshervorming?*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 213.

⁴ J. Vanpraet, “De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling” in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 31. Bijvoorbeeld koop-verkoop, waar zowel het federale niveau (Burgerlijk Wetboek) als het gewestelijke niveau bevoegd is (ruimtelijke ordening en bodemverontreiniging).

⁵ J. Vanpraet, “Het dogma van de exclusieve bevoegdheden gerelativeerd: de meervoudige bevoegdheidskwalificatie in het federale België” in P. Popelier, D. Sinardet, J. Velaers, B. Cantillon (eds.), *België, quo vadis? Waarheen na de zesde staatshervorming?*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 213.

tot de bevoegdheidsmaterie met welke ze de nauwste band heeft.⁶ Zo besliste het Grondwettelijk Hof bijvoorbeeld in een arrest over de vraag of een regeling rond het vakantiegeld van universiteitsassistenten van privaatrechtelijke instellingen tot de gemeenschapsbevoegdheid van onderwijs behoorde of tot de federale bevoegdheid voor arbeidsrecht en sociale zekerheid.⁷

In de praktijk leek het toch bijzonder moeilijk om aan de hand van objectieve criteria het zwaartepunt te bepalen. Als een gevolg daarvan kwam de enkelvoudige kwalificatie als **arbitrair** over. Vaak kwam het er op neer dat wie eerst zijn bevoegdheid uitoefende, ook daadwerkelijk bevoegd was. Met andere woorden, wie eerst komt, eerst maakt.⁸ Dit leidde er uiteindelijk toe dat de rechtspraak aanvaardt dat twee overheden bevoegd zijn om een bepaalde materie te regelen, maar op grond van verschillende bevoegdheidsgrondslagen. Deze techniek wordt benoemd als de **parallele uitoefening van exclusieve bevoegdheden of de 'dubbelaspectleer'**.⁹ Een voorbeeld is de zorgverzekering: voor Vlaanderen berust deze op de bevoegdheid inzake bijstand aan personen, voor de federale overheid op de bevoegdheid inzake sociale zekerheid.

Daarnaast is er het '**verticaliteitsbeginsel**'. Dit houdt in dat overheid die bevoegd is voor een bepaalde materie in beginsel over de volledige wetgevings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid beschikt. Net zoals het exclusiviteitsbeginsel heeft dit beginsel tot doel om de autonomie van de verschillende overheden te vrijwaren.¹⁰ Het betekent dat de federale overheid geen taken of bevoegdheden kan toekennen aan de instelling van de gemeenschappen en de gewesten en omgekeerd. Het verhindert evenwel niet dat de federale overheid de gemeenschappen en de gewesten vrijwillig betreft bij de uitvoering van federale wetgeving.¹¹

1.2. Of toch niet?

Hoewel het exclusiviteitsbeginsel het centrale uitgangspunt blijft van de bevoegdheidsverdeling in België, worden er toch verschillende afwijkende technieken toegepast. We bespreken ze kort.

1.2.A. Gedeelde exclusieve bevoegdheden

Dit is geen echte uitzondering op het exclusiviteitsbeginsel. Het betekent dat bepaalde aspecten/onderdelen van een bevoegdheid worden toegekend aan één overheid, terwijl andere aspecten van diezelfde bevoegdheid worden toegekend aan een andere overheid. Beide overheden zijn dan exclusief bevoegd voor bepaalde aspecten van een materie.¹² Een voorbeeld is mobiliteit, waarbij gewesten bevoegd zijn voor snelheidsbeperkingen op openbare wegen, met uitzondering van autosnelwegen dat

⁶ J. Vanpraet, "De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 31.

⁷ S. Sottiaux, *Grondwettelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 248.

⁸ *Ibid.*, 32.

⁹ K. Reybrouck, S. Sottiaux, *De federale bevoegdheden*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 19.

¹⁰ *Ibid.*, 17.

¹¹ J. Vanpraet, "De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 49.

¹² K. Reybrouck, S. Sottiaux, *De federale bevoegdheden*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 18.

een federale bevoegdheid is.

1.2.B. Parallele bevoegdheden

Bij parallelle bevoegdheden kan een bevoegdheid door verschillende overheden tegelijkertijd worden uitgeoefend, zonder dat de ene overheid afbreuk kan doen aan de regeling van de andere overheid.¹³ Er is geen hiërarchie tussen de regelgeving die elke overheid afzonderlijk heeft uitgevaardigd.¹⁴ Het is aangewezen om deze verdeling van bevoegdheden enkel in te zetten voor domeinen waar regelgeving van meerdere overheden naast elkaar kan bestaan, zonder daarbij met elkaar in conflict te komen. Voorbeelden hiervan zijn ontwikkelingssamenwerking en het openbaar industrieel initiatief. Toch bestaat het risico dat de verschillende overheden elkaar voor de voeten lopen en een weinig coherent en (soms zelfs) tegenstrijdig beleid voeren.¹⁵ Omwille hiervan heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State gewezen op (het belang van) een aantal algemene principes, zoals het evenredigheidsbeginsel en de overleg- en samenwerkingsmechanismen van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen (BWHI).

1.2.C. Concurrerende bevoegdheden

Dit type van bevoegdheden houdt in dat in principe twee niveaus bevoegd kunnen zijn om een bepaalde materie te regelen, maar dat het ene niveau enkel regelgevend mag optreden zolang en voor zover het andere niveau nog niet is opgetreden.¹⁶ Dit betekent dus dat een hiërarchische hogere overheid, in tegenstelling tot de situatie bij de exclusieve bevoegdheden, in staat is om een bevoegdheidsmaterie naar zich toe te trekken. Indien zij van deze mogelijkheid gebruik maakt, is zij dan ook exclusief bevoegd.¹⁷ In België is er één voorbeeld van dergelijke bevoegdheden, namelijk de algemene of autonome belastingsbevoegdheid. Artikel 170 van de Grondwet wijst deze bevoegdheid toe aan de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten. Artikel 170 §2 kent echter aan de federale wetgever de mogelijkheid toe om uitzonderingen te bepalen op de gemeenschaps- en gewestbevoegdheden inzake belastingen "waarvan de noodzakelijkheid blijkt".

1.2.D. Kaderbevoegdheden

Vaak wordt er binnen een bepaald bevoegdheidsdomein een horizontale opdeling gemaakt tussen normering enerzijds en de uitvoering of controle anderzijds. Dit is evenwel geen uitzondering op het exclusiviteitsbeginsel, maar wel op het reeds aangehaalde verticaliteitsbeginsel. Zo is de technische normering van voertuigen een federale bevoegdheid, maar de gewesten zijn verantwoordelijk voor de controle ervan.¹⁸ De erkenning van gezondheidsberoepen is een gemeenschapsmaterie, maar zij moeten zich schikken naar de federale erkenningsvoorwaarden.¹⁹

¹³ J. Vanpraet, "De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 45.

¹⁴ K. Reybrouck, S. Sottiaux, *De federale bevoegdheden*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 19.

¹⁵ J. Vanpraet, "De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 46.

¹⁶ *Ibid.*, 46.

¹⁷ *Ibid.*, 47.

¹⁸ Art. 6, §1, XII, 4° BWHI.

¹⁹ Art. 5, §1, I, 7°, BWHI.

De techniek van de kaderbevoegdheid of de beperkte of oneigenlijke concurrerende bevoegdheid houdt in dat de federale overheid het algemene kader vastlegt, en de deelstaten dat kader vervolgens kunnen toepassen of aanvullen, zonder het evenwel te kunnen aantasten.²⁰ Dit vormt een afwijken op de principiële nevenschikking van de federale staat, de gemeenschappen en gewesten, omdat het impliceert dat een deelstatelijke norm kan worden getoetst aan de federale kaderwetgeving.

1.3. Bevoegdheids- en belangenconflicten

Gelet op deze complexe bevoegdheidsverdeling in België bestaat het risico uiteraard dat er conflicten tussen de verschillende niveaus kunnen optreden. Er kunnen zich **twee soorten conflicten** voordoen in een federale staat:

- **Bevoegdheidsconflicten** die voortvloeien uit de bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau, de gemeenschappen en de gewesten;
- **Belangenconflicten** die zich voordoen indien een entiteit van mening is dat zijn belangen worden geschaad door een maatregel die door een andere entiteit aangenomen werd.

We bespreken ze kort in de volgende delen.

1.3.A. Bevoegdheidsconflict

In het Belgisch recht zijn er twee soorten procedures rond bevoegdheidsconflicten: een procedure om **bevoegdheidsconflicten te voorkomen bij de Raad van State** en een procedure om ze **achteraf te regelen bij het Grondwettelijk Hof**.

De **afdeling Wetgeving van de Raad van State** is belast met de taak om na te gaan of een voorontwerp van wet, decreet of ordonnantie en ontwerpen van reglementaire besluiten binnen de bevoegdheid van de initiatiefnemer passen. In deze gevallen is het verplicht om een advies aan de Raad van State te vragen. In het geval van een voorstel van wet, decreet of ordonnantie is het in beginsel niet nodig om advies te vragen aan de afdeling wetgeving van de Raad van State. De voorzitter van de wetgevende kamer in kwestie kan wel op eigen initiatief het advies vragen. Hij/zij is daartoe wel verplicht wanneer er een verzoek komt van een derde van de leden van de vergadering of van de meerderheid van de leden van een taalgroep in de Kamer van volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.²¹

Indien er achteraf een bevoegdheidsconflict ontstaat, is het **Grondwettelijk Hof** bevoegd om hierover een uitspraak te doen.²² De zaak kan bij het Grondwettelijk Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang of, prejudicieel of door elk rechtscollege.²³ Het Grondwettelijk Hof gaat vervolgens na of de wetgevende regel de bevoegdheidsgrenzen heeft overtreden, zoals die omschreven zijn in de Grondwet en enkele bijzondere wetten. Is dat volgens het Grondwettelijk Hof niet het geval, dan vernietigt het Hof de wetgevende regel.

²⁰ K. Reybrouck, S. Sottiaux, *De federale bevoegdheden*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 22.

²¹ Artikel 2 W.R.v.St.

²² Art. 142, 1° GW.

²³ Art. 142, 3° GW.

1.3.B. Belangenconflicten

Belangenconflicten hebben uit hun aard een **politiek karakter**.²⁴ Ze ontstaan wanneer de belangen van de federale Staat, een gemeenschap of een gewest ernstig worden geschaad door het doen of nalaten van een andere gemeenschap, gewest of van de federale Staat, zonder dat er noodzakelijkerwijs een overschrijding is van de bevoegdheidsverdelende regels.²⁵ Een belangenconflict kan zowel ontstaan door een wetgevende als door een regeringshandeling of door het ontbreken ervan. Het kan ook ontstaan door het niet-naleven van een door de wetten op de Staatshervorming voorgeschreven overlegprocedure. Er zou (op termijn) een wet moeten komen die een procedure instelt om dergelijke conflicten te voorkomen en te regelen.²⁶ Zolang deze is er echter niet is, is er een overgangsregeling voorzien. Deze is terug te vinden in art. 9 van de Gewone wet op de Hervorming van de Instellingen (GWHI) die daartoe een politiek orgaan heeft opgericht, namelijk het Overlegcomité.²⁷ Dit comité bestaat uit 12 leden en is volgens een dubbele pariteit samengesteld: enerzijds, een gelijk aantal Nederlands- en Franstaligen; anderzijds, een gelijk aantal leden van de federale Regering en van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen. Het Overlegcomité beslist volgens de procedure van de consensus.

1.4. Samenwerking

In beginsel genieten zowel de federale overheid als de deelstaten de **meest ruime autonomie** om op te treden in hun bevoegdheidsdomeinen. Maar bij het overdragen van bevoegdheden kwam het inzicht dat deze autonomie **niet altijd absoluut** kan zijn. Bevoegdheden kunnen vaak moeilijk strikt van elkaar gescheiden worden en tonen soms raakvlakken met bevoegdheden van andere overheden. Dit is zeker van toepassing indien de bevoegdheden versnipperd zijn tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten.²⁸

Sinds de staatshervorming van 1970 zijn er dan ook verschillende **vormen van samenwerking** juridisch verankerd in de Grondwet en in de bijzondere wet. Er zijn twee grote vormen van samenwerking: **niet-wederkerige samenwerking of participatie** en de **wederkerige samenwerking** (samenwerkingsakkoorden).

1.4.A. Niet-wederkerige samenwerking of participatie

Bij deze vorm van participatie kunnen de regionale niveaus inspraak krijgen in de besluitvorming op het federale niveau of omgekeerd. Een kenmerk is dus dat één of meerdere niet-bevoegde overheden betrokken worden bij de bevoegdheden van andere bevoegde overheden.²⁹

De verschillende vormen van participatie hebben niet hetzelfde gewicht en kunnen van elkaar onderscheiden worden naargelang ze al dan niet de beslissingsmacht tussen de bevoegde en de

²⁴ A. Alen en K. Muylle, *Handboek van het Belgisch staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 469.

²⁵ *Ibid*, 562.

²⁶ Art. 143, §3 GW.

²⁷ Art. 31 GWHI.

²⁸ Y. Peeters, "Samenwerking in het federale België" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 111.

²⁹ Y. Peeters, *De plaats van samenwerkingsakkoorden in het constitutioneel kader*, Brugge, Die Keure, 2016, 30.

onbevoegde overheid verdelen.³⁰ Bij bepaalde vormen blijft de uiteindelijke beslissingsmacht bij één overheid berusten. Dit is het geval bij informatieplicht, advies, betrokkenheid en overleg.³¹ In deze gevallen wordt de beslissingsmacht dus niet verdeeld.³²

De **informatieplicht** schrijft voor dat overheden elkaar moeten informeren. Deze procedure stelt de andere overheid in staat om na te gaan of een bepaalde beslissing tot een belangen- of bevoegdheidsconflict kan leiden. Op basis daarvan kan het indien nodig gepast reageren. In sommige gevallen is een overheid verplicht het advies in te winnen van de andere overheid. Deze laatste geeft vervolgens hun standpunt mee over de voorgenomen beslissing. De bevoegde overheid kan vervolgens rekening houden met dit advies, maar is hiertoe niet verplicht.³³

De **betrokkenheid en het overleg** gaan verder dan de adviesverplichting.³⁴ Deze vormen hebben als doel om de bevoegde overheid te verplichten rekening te houden met de opvatting van de andere overheid, zonder dat de beslissende overheid haar vrijheid van handelen evenwel verliest. Ze vereisen een dialoog tussen de regeringen van de bevoegde en onbevoegde overheid binnen het Overlegcomité of de interministeriële conferenties.³⁵ Indien het om een voorstel van wetgevende norm gaat, vindt het overleg, de betrokkenheid of de adviesverlening plaats volgens de regelen bepaald in het reglement van de wetgevende vergadering waar het voorstel wordt ingediend.³⁶

In tegenstelling tot deze vormen wordt de bevoegdheid tussen verschillende overheden bij **andere vormen van samenwerking wel verdeeld**. Dit is het geval bij het **eensluitend advies of akkoord en de goedkeuring**. In deze gevallen is het noodzakelijk dat de bevoegde en onbevoegde overheid een overeenstemming bereiken over de te nemen beslissingen.

1.4.B. Wederkerige samenwerking (samenwerkingsakkoorden)

Naast de besproken participatievormen kunnen de verschillende federale entiteiten ook **samenwerkingsakkoorden** sluiten. Dit zijn publiekrechtelijke overeenkomsten tussen verschillende federale entiteiten over de uitoefening van hun bevoegdheden.³⁷ De federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten kunnen samenwerkingsakkoorden sluiten "die onder meer betrekking hebben op de gezamenlijke oprichting en het gezamenlijk beheer van gemeenschappelijke diensten en instellingen, op

³⁰ Y. Peeters, "Samenwerking in het federale België" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 113.

³¹ A. Alen en K. Muylle, *Handboek van het Belgisch staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 572.

³² Y. Peeters, "Samenwerking in het federale België" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 114.

³³ *Ibid.*, 114.

³⁴ A. Alen en K. Muylle, *Handboek van het Belgisch staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 572.

³⁵ Y. Peeters, "Samenwerking in het federale België" in B. Seutin Bruno, G. Van Haegendoren (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2017, 114. Het Overlegcomité (supra) kan interministeriële conferenties oprichten, die zijn samengesteld uit de in een bepaald domein bevoegde leden van de federale Regering en van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen (artikel 31bis, eerste lid GWHI). Zij hebben zelf geen beslissingsbevoegdheid, maar bereiden de beslissingen van de onderscheiden Regeringen voor.

³⁶ Artikel 6, § 8 BWHI.

³⁷ J. Vanpraet & Y. Peeters, "Autonomie en samenwerking in het federale België" in E. Vandenbossche, X. Delgrange, L. Detroux, P. Peeters, Y. Peeters, J. Sautois, S. Van Drooghenbroeck, J. Vanpraet (eds.), *Evoluties in het Belgisch coöperatief federalisme*, Brugge, Die Keure, 2013, 115.

het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden, of op de gemeenschappelijke ontwikkeling van initiatieven".³⁸ In bepaalde aangelegenheden heeft de bijzondere wetgever de betrokken overheden zelfs de verplichting opgelegd om samenwerkingsakkoorden te sluiten.³⁹ Zo moeten de federale overheid en de gemeenschappen een samenwerkingsakkoord afsluiten betreffende de coördinatie van de regelgeving en de regulering van de aan de audiovisuele en auditieve mediadiensten enerzijds en de telecommunicatie anderzijds gemeenschappelijke netwerken en elektronische communicatiediensten. In tegenstelling tot de participatie, waar een onbevoegde overheid op een of andere manier zou kunnen deelnemen aan de bevoegdheid van een andere overheid, kunnen de federale entiteiten die partij zijn bij een samenwerkingsakkoord een dergelijk akkoord enkel sluiten met het oog op de gemeenschappelijke uitoefening van de eigen bevoegdheden. Dit betekent dat twee of meer federale entiteiten hun eigen bevoegdheden gezamenlijk kunnen uitoefenen. Tevens kan een samenwerkingsakkoord niet gesloten worden zonder de medewerking van alle partijen die bevoegd zijn voor de inhoud van het akkoord.⁴⁰

³⁸ Artikel 92bis, §1 BWHI.

³⁹ Artikel 92bis, § 2-4undecies BWHI.

⁴⁰ J. Vanpraet & Y. Peeters, "Autonomie en samenwerking in het federale België" in E. Vandenbossche, X. Delgrange, L. Detroux, P. Peeters, Y. Peeters, J. Sautois, S. Van Drooghenbroeck, J. Vanpraet (eds.), *Evoluties in het Belgisch coöperatief federalisme*, Brugge, Die Keure, 2013, 116.

**De rode draad in het
rapport: het 'delen' van
'gegevens'**

2. De rode draad in het rapport: het 'delen' van 'gegevens'

De analyse van het eerste toepassingsgeval in het volgende deel toont aan dat het delen van gegevens van belang is voor de overheid. Hieronder staan we dan ook nog kort even stil bij de **belangrijkste punten** en een **aantal kernconcepten** die doorheen dit rapport worden gebruikt.

2.1. Onderscheid persoonsgegevens en niet-persoonsgegevens

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft betrekking op persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die zowel toelaten om een **natuurlijk persoon te identificeren**, als gegevens die betrekking hebben op een **geïdentificeerde of identificeerbare persoon**. Personen kunnen geïdentificeerd worden aan de hand van een naam of adres ('**rechtstreekse identificatie**'), maar het kan ook gaan om IP-adressen, cookie identificatoren of andere factoren ('**onrechtstreekse identificatie**'). Als een persoon niet onmiddellijk geïdentificeerd kan worden, moet nagegaan worden of identificatie mogelijk is of niet.

Pseudonieme gegevens vallen onder de toepassing van de AVG. De AVG is niet van toepassing op **anonieme** gegevens. Hier moet wel worden nagegaan of geen **her-identificatie** mogelijk is. Het probleem is dat big data de mogelijkheid van her-identificatie vereenvoudigt door de combinatie van verschillende gegevenssets. Anonimiseren van persoonsgegevens is dus niet altijd permanent en niet elke anonimiseringsmethode is even geschikt voor de bescherming van gegevens. Gegevens circuleren immers op het internet of worden verhandeld. Nieuwe sets van gegevens kunnen worden aangemaakt en derde partijen kunnen in het bezit zijn van informatie die het linken van gegevens toelaat waarvan de originele verwerkingsverantwoordelijke geen weet heeft. Het wordt dus steeds moeilijker om duidelijke grenzen tussen persoonsgegevens en niet-persoonsgebonden gegevens te trekken.

Niet-persoonsgebonden gegevens worden gedefinieerd als **andere gegevens dan persoonsgegevens**. Het gaat over gegevens die geen betrekking (meer) hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon zoals gegevens over weersomstandigheden, voor zover deze niet gekoppeld worden aan een persoon uiteraard. Het kan dus ook gaan over persoonsgegevens die werden geanonimiseerd.

De kans bestaat dat organisaties beschikken over zogenaamde '**gemengde gegevenssets**', die zowel persoonsgebonden als niet-persoonsgebonden gegevens bevatten. Dit betekent voor deze soort gegevenssets dat:

- niet-persoonsgebonden gegevens onder de Verordening inzake het vrije verkeer van niet-

- persoonsgebonden gegevens vallen⁴¹;
- persoonsgegevens onder de AVG vallen.

Indien de beide sets van gegevens 'onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn', zal de AVG van toepassing zijn op de volledige gegevensset, ook indien persoonsgegevens slechts een klein deel van de set uitmaken.⁴²

2.2. Delen van gegevens: definitie

De AVG voorziet geen formele definitie, maar we kunnen wel stellen dat het delen van gegevens sowieso als een **verwerking** beschouwd kan worden. De *Britse Information Commissioner's Office (ICO)* verwoordt het als het vrijgeven van gegevens van een of meer organisaties aan een derde organisatie of organisaties, of het delen van gegevens tussen verschillende onderdelen van een organisatie.⁴³ Het delen van gegevens en uitwisselen van informatie is niet nieuw. Maar de technologische evolutie maakt het mogelijk om dit sneller te doen en op een nog nooit eerder geziene schaal.

2.3. Rechtmatigheid

Het is belangrijk om altijd de principes van de AVG in het achterhoofd te houden. Elke verwerking moet in beginsel **rechtmatig, behoorlijk en transparant** zijn. Bovendien moet een verwerking ook in overeenstemming zijn met de andere **beginselen** van artikel 5 van de AVG, zijnde

- **doelbinding**: de gegevens zijn voor welbepaalde uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt;
- **minimale gegevensverwerking**: de gegevens moeten toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt;
- **juistheid**: de gegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn onverwijld te wissen of te rectificeren;
- **opslagbeperking**: de gegevens moeten worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt om de

⁴¹ Verordening (EU) 2018/1807 van het Europees Parlement en de Raad inzake een kader voor het vrije verkeer van niet-persoonsgebonden gegevens in de Europese Unie, 14 november 2018, Pb. L 303/59.

⁴² Voor meer informatie zie T. Gils, E. Wauters, B. Bénichou, J. De Bruyne & P. Valcke, "Artificiële Intelligentie en gegevensbescherming: een verkennende gids", mei 2020, Kenniscentrum Data & Maatschappij. [Zie ook de Infofiche: Wanneer is de AVG wel/niet van toepassing?](#)

⁴³ ICO, "Data sharing: a code of practice", 2019, 105 p., <https://ico.org.uk/media/2615361/data-sharing-code-for-public-consultation.pdf>.

betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is;

- **integriteit en vertrouwelijkheid:** het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen zodat de gegevens onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging;
- **verantwoordingsplicht:** de verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de naleving van deze beginselen en kan dit aantonen

Overeenkomsten inzake het uitwisselen van gegevens moeten een duidelijke en transparante omschrijving bevatten van het te bereiken doel van het overheidsbeleid en de wettelijke basis die hiervoor ingeroepen wordt. Er moet een afweging worden gemaakt of de voordelen in evenwicht zijn met de bescherming van de rechten van individuen op het gebied van gegevensbescherming en privacy.⁴⁴

2.4. Rechtsgrondslag

Artikel 6 van de AVG heeft betrekking op de **rechtmatigheid** van de verwerking. Er zijn verschillende mogelijke **rechtsgrondslagen** voorzien, maar voor de publieke sector lijkt artikel 6 (1) (e) alvast het meest aangewezen. Deze bepaling stelt dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een **taak van algemeen belang** of van een taak in het kader van de uitoefening van het **openbaar gezag** dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. De basis voor dergelijke verwerkingen moet vevat liggen in EU recht of in nationale wetgeving.

Daarnaast moet het Unierecht of de nationale wetgeving beantwoorden aan een doelstelling van algemeen belang en moet deze evenredig zijn met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.

Overheidsdiensten ontleen hun bevoegdheden uit **(inter)nationale, regionale of lokale wetgeving**. Om na te gaan of het delen van bepaalde gegevens dus rechtmatig (en mogelijk) is, is het aangewezen om deze wetgeving als uitgangspunt te nemen. De kans bestaat dat deze wetgeving expliciet bepalingen bevat op het gebied van het delen van gegevens. Denk bijvoorbeeld aan de Wet op het Politieambt (WPA).⁴⁵ In de meeste gevallen zal dit echter niet het geval zijn. In dergelijke gevallen kan deze wetgeving wel als leidraad dienen om een antwoord te vinden op de vraag of het delen van gegevens in bepaalde gevallen toegelaten is. De toepasselijke wetgeving zal vermoedelijk de functies en de doelstellingen

⁴⁴ Irish Data Protection Commission, "Data Sharing in the public sector", April 2019, 3, <https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2019-05/190418%20Guidance%20on%20Data%20Sharing%20in%20the%20Public%20Sector.pdf>.

⁴⁵ Artikels 44/11/4 –44/11/9 bevatten een aantal strikt afgebakende mogelijkheden voor het delen van gegevens in bepaalde omstandigheden.

van de organisatie definiëren, de taken weergeven die ze moet doen, en de bevoegdheden en de mogelijkheden weergeven die de organisatie heeft om deze doelstellingen te bereiken. Daarom is het noodzakelijk om te identificeren waar het delen van gegevens zou kunnen passen in deze hele structuur.⁴⁶

Er zijn **drie mogelijkheden** die zich voor kunnen doen:

- 1. Expliciete verplichtingen:** in bepaalde gevallen zal een overheidsinstantie wettelijk verplicht zijn om bepaalde informatie met een andere (benoemde) organisatie te delen. Dit zal vaak het geval zijn in zeer specifieke omstandigheden.⁴⁷
- 2. Uitdrukkelijke bevoegdheden:** soms kan een overheidsinstantie een uitdrukkelijke bevoegdheid hebben om gegevens te delen. Zoals bij een expliciete verplichting zal dit vaak bedoeld zijn om de openbaarmaking van informatie voor bepaalde doeleinden mogelijk te maken. Dit is bijvoorbeeld het geval in de WPA.
- 3. Impliciete bevoegdheden:** in de meeste gevallen zal de wetgeving niets vermelden over het delen van gegevens. In deze omstandigheden zou de mogelijkheid kunnen bestaan om een beroep te doen op een impliciete bevoegdheid, die afgeleid kan worden uit de uitdrukkelijke bepalingen in de wetgeving. De reden hiervoor is dat de expliciete wettelijke bevoegdheden kunnen worden gebruikt om de organisatie te machtigen om andere zaken te doen die redelijkerwijs bijkomstig zijn aan wat (wel) uitdrukkelijk is toegestaan. Om te beslissen of een overheidsinstantie zich op een impliciete bevoegdheid kan beroepen, moet deze nagaan aan welke activiteit de voorgestelde gegevensuitwisseling "redelijkerwijs incidenteel" zou zijn, en vervolgens nagaan of de organisatie de bevoegdheid heeft om die activiteit uit te voeren.⁴⁸

Naast deze rechtsgrondslag zou ook **legitiem belang** als rechtsgrondslag in aanmerking kunnen komen, maar artikel 6 (1) AVG stelt duidelijk dat dit niet geldt voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken.

Ook **toestemming** conform artikel 6 (1) (a) van de AVG zal in de praktijk moeilijk zijn omdat er vaak een onevenwicht is tussen de overheid en de burger, waardoor deze laatste niet in staat is om volledig 'vrij' zijn/haar toestemming te geven.⁴⁹

⁴⁶ ICO, "Data sharing: a code of practice", 2019, 105 p., <https://ico.org.uk/media/2615361/data-sharing-code-for-public-consultation.pdf>, 58.

⁴⁷ Zie art. 44/11/3sexies WPA: "De in de lokale technische gegevensbanken vervatte persoonsgegevens en informatie worden doorgezonden aan de overeenstemmende nationale technische gegevensbank."

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Zie WP29 Groep Gegevensbescherming Artikel 29, "Richtsnoeren inzake toestemming overeenkomstig Verordening 2016/679", april 2018, 37 p.

2.5. Toegang en beveiliging

De toegang tot persoonsgegevens zou beperkt moeten worden tot een **klein aantal personen**. Overheidsinstanties moeten ook een **'need to know'** beleid hanteren. Daardoor wordt verzekerd dat toegang enkel mogelijk is indien nodig en dat enkel de bevoegde personen toegang tot deze gegevens hebben. Er moet ook nagedacht worden over het al dan niet verder delen van gegevens met derden (andere overheden of privé sector).

2.6. Governance/beheer

Overheidsinstanties die gegevens delen, zullen hun eigen verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden hebben met betrekking tot de gegevens die zij verwerken. Het is aangeraden om een kader uit te werken over het delen van gegevens, waarin een reeks operationele regels worden vastgelegd. Dit kader wordt ook best op regelmatige tijdstippen herzien om te zorgen dat (i) het initiatief aan de doelstellingen voldoet, (ii) de waarborgen in overeenstemming blijven met eventuele risico's, (iii) de gegevens accuraat en actueel zijn, (iv) een consistent bewaarbeleid voor alle gegevens wordt gevoerd en (v) de passende beveiligingsmaatregelen worden gehandhaafd.⁵⁰

Samengevat moet een dergelijke regeling het volgende bevatten:

- De rechtsgrondslag waar ze zicht op baseert;
- De doelstellingen van het delen;
- Welke gegevens gedeeld zullen worden;
- Kwaliteit van de gegevens;
- Principe van gegevensminimalisering;
- Beveiliging en toegang;
- Bewaartermijnen;
- Procedures in verband met de uitoefening van de rechten van de betrokkenen (bv. recht van toegang, klachten,...);
- Regelmatige evaluatie.⁵¹

⁵⁰ Zie bijvoorbeeld artikel 20 van de WVG dat een nieuwe verplichting invoert voor federale overheden die persoonsgegevens doorgeven aan derden. Elke mededeling van persoonsgegevens moet namelijk voortaan worden geformaliseerd aan de hand van een protocol dat wordt gesloten tussen de overheid die de gegevens doorgeeft en de verwerkingsverantwoordelijke ontvanger van de persoonsgegevens: <https://gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-02-2020.pdf>. Zie ook AVG-decreet dat voorziet in de verplichting tot het opmaken van een protocol voor elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een Vlaamse instantie naar een andere Vlaamse instantie of naar een externe overheid (<https://overheid.vlaanderen.be/digitale-overheid/faq-vtc/protocol>).

⁵¹ ICO, "Data sharing: a code of practice", 2019, 105 p., <https://ico.org.uk/media/2615361/data-sharing-code->

Toepassingsgeval: ANPR-gegevens

3. Toepassingsgeval: ANPR-gegevens

3.1. Korte situatieschets

ANPR-camera's werden in eerste instantie gebruikt door lokale politiezones. In december 2015 besloot de federale overheid om naar aanleiding van de aanslagen in Parijs **één nationaal ANPR-netwerk** op te zetten. In een eerste fase schreef ze een openbare aanbesteding uit voor de meerjaarlijkse aankoop en de installatie van systemen van automatische herkenning van nummerplaten. In een tweede fase zou één nationale backoffice (ANPR Managed Services (AMS)) worden geïmplementeerd, waarop alle ANPR-camera's kunnen worden geconnecteerd. Dit laatste is echter nog niet gebeurd. Dit heeft tot gevolg dat sommige ANPR-camera's aangesloten zijn op het AMS-systeem, terwijl andere ANPR-camera's aangesloten zijn op de lokale gegevensbank van de Lokale Politie en/of stad/gemeente. In praktijk heeft dit gevolgen voor de toepasselijke wetgeving.

De volgende **wetgeving** is dan ook **van toepassing op ANPR-camera's**:

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming van 27 april 2016 ("AVG")
- Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens die verder uitvoering geeft aan de AVG in België;
- De wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's ("Camerawet");
- De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt ("WPA").

Oorspronkelijk viel het gebruik van alle camera's onder de Camerawet, maar de Wet van 21 maart 2018 bracht hier verandering in.⁵² Het gebruik van **politiecamera's** wordt voortaan geregeld door de **WPA**, terwijl het gebruik van alle **andere camera's** geregeld blijft door de **Camerawet**.⁵³

De WPA laat toe om technische gegevensbanken op te richten, waaronder een gegevensbank voor ANPR-gegevens (artikel 44/2 3§).⁵⁴ Het AMS-systeem is de centrale backoffice van de Federale Politie.

[for-public-consultation.pdf](#); Irish Data Protection Commission, "Data Sharing in the public sector", April 2019, 3, <https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2019-05/190418%20Guidance%20on%20Data%20Sharing%20in%20the%20Public%20Sector.pdf>.

⁵² Wet tot wijziging van de wet op het politieambt om het gebruik van camera's door de politiediensten te regelen, en tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid.

⁵³ T. De Schepper en P. De Hert, Versoepeling Camerawet grondwettelijk getoetst. De doelgroepen kunnen rustig werken, terwijl camera's draaien, rijden, vliegen en gelinkt worden met politiedatabanken", NjW 2020, afl. 428, 659.

⁵⁴ "Wanneer in de uitvoering van de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie, technische hulpmiddelen

De WPA voorziet dat de gegevens uit de lokale technische ANPR-gegevensbanken van de politie dienen te worden doorgestuurd naar het AMS-systeem. Van daaruit zijn ze onder de voorwaarden bepaald in diezelfde wet raadpleegbaar voor alle politiediensten in het land.⁵⁵

Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat alle ANPR-gegevens politiegegevens zijn. Maar de realiteit is echter niet zo eenvoudig. Het **ANPR-landschap** in Vlaanderen is **erg versnipperd. Eigenaars** van de camera's zijn namelijk verdeeld over drie categorieën: **politiezones, lokale besturen en het Vlaams Gewest**. In sommige gevallen is er zelfs sprake van meerdere (gelijktijdige) eigenaars. Zo blijken zowel steden of gemeenten alsook de politiezones eigenaar te zijn van de camera's. Hiervoor zijn een aantal verklaringen. Een verklaring kunnen we bijvoorbeeld terugvinden in de financiering van de Lokale Politie, wat door steden en gemeenten gebeurt. Daardoor eigenen steden en gemeenten enerzijds en politiezones anderzijds zich beiden het eigenaarschap toe. In andere gevallen heeft dit verschil te maken met de finaliteit van het aanwenden van de ANPR-camera: bijvoorbeeld een lage emissiezone (LEZ) in combinatie met camera's gebruikt voor trajectcontroles van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Een derde verklaring is eerder historisch waarbij de camera's van het AWV opgenomen worden in het raamcontract van de Federale Politie. Daardoor is het soms zo dat een lokale zone zowel de AWV-camera's heeft bijvoorbeeld voor trajectcontroles (met als eigenaars het Vlaams Gewest, de Federale Politie) als de eigen lokale camera's voor criminaliteitsdoeleinden (met als eigenaars de Lokale Politie, de stad/gemeente).⁵⁶ Ook het **beheer** van ANPR-camera's bestaat uit één of meerdere entiteiten. De lokale politiezone wordt het vaakst als beheerder aangeduid (63,6%) gevolgd door de Federale Politie (15,9%). Meestal wordt één beheerder aangeduid, maar het kan ook een combinatie van meerdere beheerders zijn. Voorbeelden van andere beheerders zijn het Agentschap Wegen en Verkeer, naburige politiezone of ander gemeentebestuur.⁵⁷

worden gebruikt om automatisch persoonsgegevens en informatie van technische aard te verzamelen, zodanig gestructureerd dat zij rechtstreeks kunnen worden teruggevonden, worden deze gegevens verwerkt in een technische gegevensbank.

Een technische gegevensbank wordt gecreëerd ingevolge het gebruik van :

- 1° intelligente camera's voor de automatische nummerplaatherkenning;
- 2° intelligente systemen voor de automatische nummerplaatherkenning.

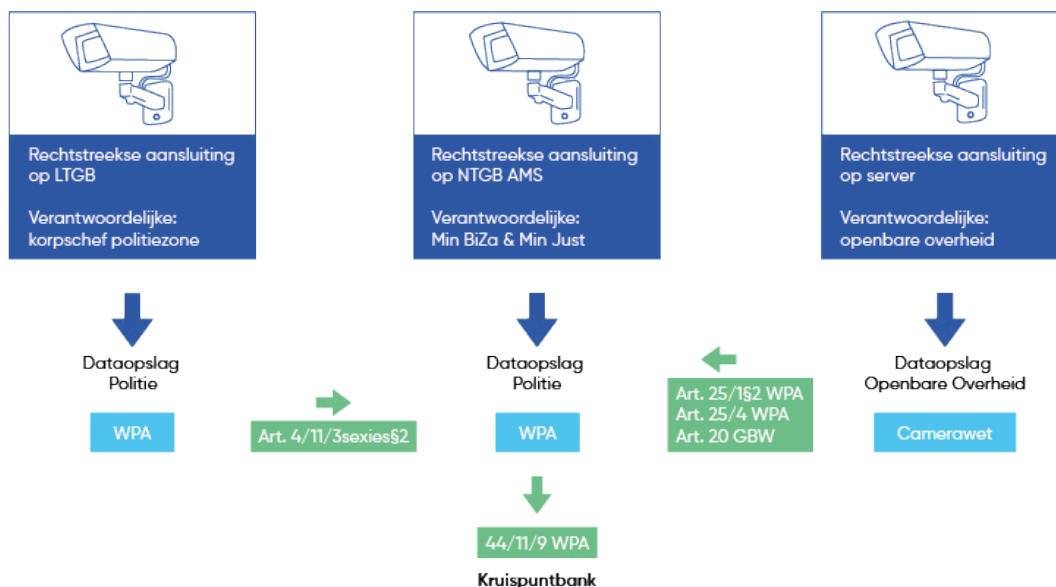
Onder intelligente systemen voor de automatische nummerplaatherkenning wordt verstaan elke intelligente software die het mogelijk maakt om automatisch de door camera's geregistreerde beelden te verwerken, om de nummerplaatgegevens eruit te halen op basis van bepaalde vooropgestelde criteria."

⁵⁵ Art. 44/11/3sexies §2.

⁵⁶ A. Dormaels, I. Verwee, R. Nieuwkamp, F. Van Remoortel, E. Jamaels, "Omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen", Brussel, België: Vias institute – Dept. Veiligheid en Preventie, 2020. 18.

⁵⁷ *Ibid.*, 18.

Samengevat impliceert dit dat de huidige toestand er als volgt uit ziet:

Afbeelding: huidige toestand van de verdeling van ANPR-camera's⁵⁸

Het **toezicht op de naleving van de regelgeving** omtrent gegevensbescherming in België is ook niet eenvoudig geregeld. In meerdere regelgevende kaders is er immers de mogelijkheid voorzien om meerdere toezichthouders aan te duiden. Bovendien laat onze staatsstructuur ook toe dat er voor specifieke aspecten deelstatelijke toezichthouders worden opgericht.⁵⁹

In het ANPR-verhaal zijn er **drie verschillende toezichtsorganen** betrokken: de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), het Controleorgaan op de Politie Informatie (COC) en de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC).

De **GBA** is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens.⁶⁰ Zij is de bevoegde toezichthoudende autoriteit wanneer geen andere wet anders bepaalt, wat impliceert dat zij een residuaire bevoegdheid heeft.⁶¹ De GBA is bevoegd voor de

⁵⁸ Deze afbeelding werd gebaseerd op de afbeelding die werd gebruikt door Arne Dormaels' (VIAS Institute) in de presentatie 'Belangrijkste bevindingen uit omgevingsanalyse en knelpuntennota', gepresenteerd op 19/11/2020 tijdens het 'Webinar ANPR-camera's: slimmer dan gedacht'.

⁵⁹ Wij beperken ons tot de relevantie voor de ANPR materie. Voor een uitgebreide bespreking zie D. De Bot, "Hoofdstuk 11. Toezicht op gegevensverwerking" in D. De Bot, *De toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de Belgische context*. Commentaar op de AVG, de Gegevensbeschermingswet en de Wet Gegevensbeschermingsautoriteit, Wolters Kluwer, R&P, 2020, 973-985.

⁶⁰ Art. 4 §1 Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

⁶¹ Art. 4 §2 Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

controle op de camerawet.

De **COC** is belast met het toezicht op de politionele informatiehuishouding en is de gegevensbeschermingsautoriteit voor de geïntegreerde politie, passagiersinformatie-eenheid en de algemene inspectie van de Federale en de Lokale Politie. Dit heeft tot gevolg dat het COC bevoegd is voor de controle op politioneel cameragebruik en niet de GBA.

Naast deze twee federale toezichthouders, is er ook een deelstatelijke actor, namelijk de **VTC**. Zij is verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de Vlaamse bestuursinstanties. De VTC is in beginsel dus niet bevoegd voor de private sector.

De keuze om met meerdere toezichthouders te werken, leidt tot de vraag of een duidelijke/coherente/ efficiënte bevoegdheidsverdeling wel mogelijk is. Daarnaast is het ook onzeker/onduidelijk of deze keuze strookt met alle andere regels die in de AVG worden opgelegd aan de toezichthouders.

3.2. Toegang tot ANPR-gegevens voor (lokale) overheden: geen gemakkelijk gegeven

Lokale overheden kunnen op dit moment toegang krijgen tot ANPR-gegevens in het AMS-systeem. Dit kan echter enkel in het kader van **wettelijke opdrachten** en op voorwaarde dat er een **link is met de openbare veiligheid**.⁶² Het gebruik van geanonimiseerde of gepseudonimiseerde ANPR-gegevens zou voor hen eveneens nuttig kunnen zijn voor de optimalisatie van beleidsprocessen, zoals bijvoorbeeld voor het meten van de luchtkwaliteit of het handhaven van de LEZ.⁶³ Daarom zijn lokale overheden vragende partij om toegang te verkrijgen tot geanonimiseerde of gepseudonimiseerde ANPR-gegevens.

Dit is vandaag **wettelijk gezien echter niet mogelijk** omdat er geen wettelijke grondslag is voor het ontsluiten van politionele gegevens naar niet-politionele overheden/instanties voor niet politionele/justitiële doeleinden.

Verschillende partijen ijveren dan ook voor een aanpassing van de WPA. In oktober 2020 werd een

⁶² Art. 44/11/7 WPA ("De persoonsgegevens en informatie worden meegedeeld aan de bevoegde gerechtelijke overheden of overheden van bestuurlijke politie om hen toe te laten hun wettelijke opdrachten uit te oefenen") en art. 14 WPA ("Bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke politie, zien (de politiediensten) toe op de handhaving van de openbare orde met inbegrip van de naleving van de politiewetten en -verordeningen, de voorkoming van misdrijven en de bescherming van personen en goederen").

⁶³ N. Dumarey, "Steden en gemeenten willen toegang tot ANPR-data", 9 november 2020, <https://www.vvsg.be/nieuws/vvsg-standpunt-gemeenten-willen-toegang-tot-anpr-data>.

standpunt van **VVSG** overgemaakt aan de minister van Justitie (Vincent Van Quickenborne) en aan minister van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden). Daarin vraagt VVSG een aanpassing van de WPA aan.⁶⁴ Deze aanpassing betreft een **uitbreiding van het huidige artikel 44/11/9**. Daardoor kunnen lokale overheden toegang krijgen tot geanonimiseerde of geaggregeerde gegevens uit de nationale technische gegevensbank ANPR voor de uitvoering van een gegevens-gedreven beleid in functie van duurzame, leefbare en veilige slimme steden en gemeenten.⁶⁵ De toegang hiertoe is enkel mogelijk indien wordt voldaan aan de vereisten inzake informatieveiligheid, en zonder afbreuk te doen aan een opdracht van de veiligheidsdiensten of een lopend onderzoek. Dit is reeds voorzien in het bestek van het nationaal ANPR-cameranetwerk.⁶⁶

Ook de **Vlaamse Milieumaatschappij**⁶⁷ en het **Departement Mobiliteit en Openbare Werken** (MOW) vragen een **aanpassing van de Wet op het politieambt**.⁶⁸ Het Departement MOW diende samen met **SPW Mobilité et Infrastructure** (Waals Gewest) en **Brussel Mobiliteit** (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) een nota in met de vraag toegang te krijgen tot de geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens uit het ANPR-Management System van de Federale politie, én dit ook voor niet politionele doeleinden (bv. onderzoeks-, monitorings-, verkeersmanagement- of rapporteringsopdrachten). Zij zijn vragende partij voor **een wijziging van het tweede lid van artikel 44/11/9 en een wijziging van artikel 44/11/10 van de WPA**.

Ook het **VIAS Institute** publiceerde recent een rapport⁶⁹ dat in opdracht van de steden Antwerpen, Kortrijk, Mechelen en Turnhout en met de steun van VLAIO (City of Things) werd uitgevoerd. De studie besluit dat er **nood is aan een passend wettelijk kader** voor de toegang tot ANPR-gegevens. In het Webinar 'ANPR-camera's: slimmer dan gedacht. Toegang tot ANPR-gegevens voor lokale besturen' van 19 november 2020 werd het rapport van het VIAS Institute toegelicht. Uit de toelichting en het rapport komt

⁶⁴ VVSG, "Toegang tot ANPR-data voor lokale besturen: standpunt", 21 oktober 2020, <https://www.vvsg.be/Innovatie%20en%20Digitale%20Transformatie/VVSG%20Standpunt%20Toegang%20tot%20ANPR%20data.pdf>.

⁶⁵ N. Dumarey, "Steden en gemeenten willen toegang tot ANPR-data", 9 november 2020, <https://www.vvsg.be/nieuws/vvsg-standpunt-gemeenten-willen-toegang-tot-anpr-data>.

⁶⁶ VVSG, "Toegang tot ANPR-data voor lokale besturen: standpunt", 21 oktober 2020, <https://www.vvsg.be/Innovatie%20en%20Digitale%20Transformatie/VVSG%20Standpunt%20Toegang%20tot%20ANPR%20data.pdf>.

⁶⁷ Zie schriftelijke vraag Gwenny de Vroe, 15 november 2019, <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1509907>.

⁶⁸ VVSG, "Toegang tot ANPR-data voor lokale besturen: standpunt", 21 oktober 2020, <https://www.vvsg.be/Innovatie%20en%20Digitale%20Transformatie/VVSG%20Standpunt%20Toegang%20tot%20ANPR%20data.pdf>.

⁶⁹ A. Dormaels, I. Verwee, R. Nieuwkamp, F. Van Remoortel, E. Jamaels, "Omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen", Brussel, België: Vias institute – Dept. Veiligheid en Preventie, 2020.

naar voren dat er enkele technische, juridische en maatschappelijke **uitdagingen en onduidelijkheden** gekoppeld zijn aan het AMS-systeem.⁷⁰

Technisch gezien is het delen van gegevens tussen het lokale en federale niveau mogelijk via *forking*, waarbij de gegevens van het ene niveau (bv. lokaal/federaal) naar het andere niveau (bv. federaal/lokaal) worden gestuurd. Beide niveaus kunnen ook ANPR-gegevens ontvangen, waarbij lokale overheden louter toegang hebben tot geanonimiseerde gegevens.

Toch zijn er ook heel wat uitdagingen en onduidelijkheden op **technisch vlak**:

- De complexiteit om lokale *backoffices* te verbinden met de federale *backoffice* (het AMS-systeem). De vraag stelt zich bijvoorbeeld hoe deze uitwisseling op een privacy-vriendelijke en veilige manier kan gebeuren?
- Indien alle lokale overheden en politiezones hun ANPR-gegevens delen met het federale AMS-systeem vraagt dit een zekere opslagcapaciteit.
- De opstelling van een IT-beveiligingsbeleid dat rekening houdt met onder meer de volgende aspecten: performante gegevensdeling, opslag en verwerking van gegevens, gebruiks- en gebruikersregels, controle op gegevensdeling, -verwerking en -opslag, bescherming van het centraal AMS-systeem tegen bedreigingen.
- Lokale overheden kunnen slechts toegang hebben tot ANPR-gegevens indien deze geanonimiseerd zijn. Dit anonimiserings- of pseudonimiseringsproces is een politionele bevoegdheid. Om geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens te delen met lokale overheden moeten deze echter uit het politioneel netwerk worden gehaald. Een derde partij op gewestelijk niveau kan hierbij fungeren als tussenschakel tussen het federale en lokale niveau.

In het rapport van het VIAS Institute komen eveneens enkele uitdagingen en onduidelijkheden op **juridisch en maatschappelijk vlak** aan bod:

- Zowel voor- als tegenstanders van het AMS-systeem geven dezelfde redenen aan om het systeem al dan niet te centraliseren of te decentraliseren: privacy, toezicht op de naleving van privacy, de grootte van de gegevensbank en de afwezigheid van beleid.
- Het is niet geweten hoeveel ANPR-camera's er precies zijn en waar die allemaal worden gebruikt omwille van het versnipperde landschap met betrekking tot hun eigenaars en beheerders (bv. lokale overheden, lokale politiezones, federale politie).
- Het delen van ANPR-gegevens met lokale overheden is momenteel wettelijk gezien niet mogelijk. Het rapport van het VIAS Institute stelt daarom **twee mogelijke wetswijzigingen** voor om dit mogelijk te maken:

⁷⁰ Webinar 'ANPR camera's: slimmer dan gedacht. Toegang tot ANPR-data voor lokale besturen', 19 november 2020.

- **Een aanvulling van artikel 25/7 van de WPA** die toelaat om anonieme of gepseudonimiseerde gegevens met lokale besturen voor bepaalde doeleinden te delen;
- **Een aanpassing van het artikel 44/11/9 WPA** dat openbare overheden (enkel steden en gemeenten) de mogelijkheid biedt om anonieme ANPR-gegevens te ontvangen voor beleidsdoeleinden en een kruispuntbank voorziet die instaat voor het anonimiseren of pseudonimiseren van ANPR-gegevens.

3.3. Initiatieven en projecten

Er zijn een aantal **projecten en initiatieven** met betrekking tot het delen en gebruiken van ANPR-gegevens. We geven hieronder een kort overzicht van enkele hiervan.

3.3.A. Mobiliteitsmanagement met ANPR

Als onderdeel van het *City of Things*-programma werd in dit project de eerste stap gezet naar een multifunctioneel gebruik van ANPR-gegevens. De gemeenten Lier, Duffel, Sint-Katelijne-Waver, Heist-op-den-Berg en Puurs-Sint-Amands keken samen met imec en IGEMO naar de toepassingsmogelijkheden van ANPR-gegevens. Het ging dus niet louter over het gebruik van ANPR-gegevens voor politiedoeleinden. Er werd daarbij nagegaan hoe ANPR-gegevens een oplossing kunnen bieden voor gemeentelijke noden zoals mobiliteitsvraagstukken. Dit project resulteerde in de ontwikkeling van een dashboard dat toelaat om reeds beschikbare gegevens op een efficiënte manier toe te voegen. Het dashboard geeft eveneens een overzicht van mogelijke gegevens over verkeersstromen, infrastructuur en verkeersdeelnemers. Het project werd eind 2019 afgerond, maar de projecteigenaars hebben gevraagd aan het Controleorgaan op Politonele Informatie (COC) of het mogelijk is dit dashboard in de toekomst te gebruiken.⁷¹

3.3.B. PoliVisu project

Aan de hand van nieuwe (big) overheidsdata en co-creatie trajecten wil het PoliVisu project bijdragen aan de ondersteuning van lokale beleidsprocessen. Hoe kan open data worden ingezet in de beleidscyclus? Binnen dit project, dat onderdeel is van de *European Commission's Horizon 2020 Programme for Research and Innovation*, werd een Vlaamse case uitgewerkt rond de visualisatie van ANPR-gegevens. Er zijn 3 Vlaamse pilotprojecten: in Gent (om het mobiliteitsgedrag van studenten in kaart te brengen), in Mechelen (om een nieuwe vorm van mobiliteitsmanagement op te zetten) en in Vlaanderen (om nieuwe verkeersveiligheidsregels te implementeren op basis van relevante open en big mobiliteitsgegevens).⁷² Hierbij wordt gefocust op de visualisatie van ANPR-gegevens, in samenwerking met het MAGDA-team

⁷¹ Zie voor meer informatie: <https://igemo.be/anpr-nummerplaatherkenning-als-bron-van-verkeersdata/>.

⁷² Zie voor meer informatie: <https://www.polivisu.eu/flanders-belgium>.

dat nu al gegevens verwerkt in het kader van de Lage Emissie Zones. Het project loopt eind 2020 af.

3.3.C. MAGDA

Dankzij het gegevensdelingsplatform (MAGDA) kunnen gegevens uit authentieke bronnen op een veilige manier worden opgehaald en gedeeld. Het MAGDA-platform voorziet ook een veilige aansluiting op federale platformen zoals Mercurius, een platform voor e-invoicing van openbare diensten.⁷³

3.3.D. Novelog project

In dit pilootproject dat onderdeel is van het *Horizon 2020 Programme for Research and Innovation* van de Europese Commissie, kijkt de Stad Mechelen naar de optimalisatie en uitbreiding van haar goederenstromen, onder meer aan de hand van de verzameling van ANPR-gegevens. Het project werd afgerond in 2018.⁷⁴

3.4. Aanbevelingen van het Kenniscentrum voor het AMS-systeem

Het KDM wil eveneens **een aantal maatschappelijke, ethische en juridische aanbevelingen** doen en ook **enkele aandachtspunten** met betrekking tot het AMS-systeem benadrukken.

3.4.A. Maatschappelijke en ethische aanbevelingen en aandachtspunten

- Het KDM sluit zich aan bij de vraag voor een **parlementair debat** waarin wordt besproken wie toegang kan/moet krijgen tot ANPR-gegevens, voor welke doeleinden en voor welke termijn. De vraag voor een parlementair debat kwam eveneens ter sprake tijdens het webinar 'ANPR camera's: slimmer dan gedacht. Toegang tot ANPR-gegevens voor lokale besturen'. De nood aan een dergelijke debat werd onderstreept door onder meer de Gegevensbeschermingsautoriteit, het Controleorgaan op de politionele informatie en het VIAS Institute.
- Een belangrijk onderdeel van dit parlementair debat zal betrekking hebben op de **ethische omkadering** voor het verzamelen, verwerken en delen van ANPR-gegevens. Samen met de betrokken belanghebbenden moet worden nagegaan hoe dit proces op een ethisch verantwoorde manier kan gebeuren. Een dergelijke omkadering legt de afspraken tussen de betrokken actoren vast aan het begin van proces. Ook hun plichten in verband met verantwoordelijkheid, transparantie, etc. moeten aan het begin van het proces worden bepaald. Het vindt dus plaats voor de lancering van het AMS-systeem.

⁷³ Zie voor meer informatie: <https://overheid.vlaanderen.be/informatie-vlaanderen/producten-diensten/gegevensdelingsplatform-magda>.

⁷⁴ Zie voor meer informatie: <https://www.mechelen.be/novelog>.

- **Transparante communicatie** over de werking van ANPR-camera's en het AMS-systeem
 - Aangezien ANPR-gegevens persoonsgegevens zijn, en dus onder de AVG vallen, is het belangrijk om **transparant naar burgers te communiceren** over onder meer (i) de werking van ANPR-camera's, (ii) het doel van hun plaatsing, (iii) hoe gegevens worden verzameld, verwerkt en gedeeld én welke partijen betrokken zijn in dit proces, en (iv) hoe het anonimiserings- of pseudonimiseringsproces verloopt én wat dit precies inhoudt. Daarenboven moet het proces van gegevensdeling niet enkel duidelijk zijn voor burgers, maar moet het ook **traceerbaar** zijn. Kortom: wie beschikt over welke gegevens op welk moment met welk doel en waar gingen de gegevens vervolgens naartoe? Dit vraagt om volledige transparantie in het verzamelings-, verwerkings- en delingsproces van ANPR-gegevens.
 - Het **AMS-systeem** kent voor- en tegenstanders. De betrokken actoren moeten dus transparant zijn over de voor- (bv. uniformisering, één gegevensbank, ...) en nadelen (bv. veiligheid en bescherming van gegevens) van zo'n centraal systeem naar de burgers (betrokkenen) toe. Er moet ook worden gemotiveerd waarom uiteindelijk werd gekozen voor een centraal systeem op Federaal niveau. Welke voordelen wogen door? Hoe zullen de nadelen worden aangepakt?
 - De voorziening van **een centraal aanspreekpunt** waarbij burgers terecht kunnen met hun vragen over het verzamelings-, verwerkings- en delingsproces van ANPR-gegevens en/of over het beheer van het AMS-systeem. Dit aanspreekpunt moet hen op gepaste wijze (bv. verstaanbaarheid, laagdrempeligheid, etc.) informeren over hun vragen en noden.
 - Het opzetten van een AMS-systeem impliceert niet enkel een doordacht ontwerp en het vaststellen van afspraken i.v.m. de verzameling, verwerking en deling van gegevens. Ook in een later stadium, wanneer het platform actief is, is het noodzakelijk om dit **platform waar nodig op te volgen en bij te sturen**. Houdt het platform bijvoorbeeld voldoende rekening met de privacy van de betrokkenen? Hoe verloopt het anonimiseringsproces en de uitwisseling van gegevens? Aan de hand van ethical hacking kan bijvoorbeeld de waterdichtheid van het centraal systeem worden gecontroleerd. Zo kan het systeem zichzelf telkens verbeteren op mogelijke cyberaanvallen en ongewenste indringers.

3.4.B. Juridische aanbevelingen en aandachtspunten

Indien de WPA aangepast zou worden, moet een **grondig debat** gevoerd worden met de volgende aandachtspunten:

- **Definities van bepaalde begrippen** zoals "openbare overheden" en "algemene beleidsdoeleinden". Dit zijn vage begrippen waarover verschillende interpretaties mogelijk zijn. Daarom is het belangrijk om hieraan de juiste en gewenste invulling te geven, zodat onduidelijkheden en discussies vermeden (kunnen) worden. Vallen havens en buurtnetwerken bijvoorbeeld ook onder openbare overheden?
- Er moet rekening worden gehouden met de **toekomst en toekomstige ontwikkelingen** om te vermijden dat binnen x-aantal jaar opnieuw een wetswijziging nodig is.
- Bepalen over **welke gegevens** het zal gaan: enkel anonieme of ook gepseudonimiseerde of zelfs persoonsgegevens?

- Wie draagt de **eindverantwoordelijkheid** in dit verhaal?
- Verduidelijken en bepalen **wat (lokale) overheden kunnen doen** wanneer ze dergelijke gegevens ontvangen? Kunnen zij deze gegevens zelf verder doorgeven?
- Een aanpassing moet altijd de beginselen en de principes van de **AVG** naleven. Het is dan ook belangrijk om een evenwicht te vinden tussen het **nut voor de (lokale) besturen** en de **grondrechten van de burgers**.⁷⁵

Daarnaast kan eveneens worden gewerkt aan de **versterking van juridische kennis bij lokale politiezones en lokale overheden** over de toepasselijke regelgeving op gebied van ANPR-camera's (waaronder ook zeker de AVG). Dit is in het bijzonder aangewezen in geval van kleinere politiezones en gemeenten waar geen afzonderlijke juridische dienst aanwezig is. Deze aanbeveling werd reeds door Frank Schuermans (COC) benadrukt.⁷⁶

⁷⁵ Zie ook A. Dormaels, I. Verwee, R. Nieuwkamp, F. Van Remoortel, E. Jamaels, "Omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen", Brussel, België: Vias institute – Dept. Veiligheid en Preventie, 2020.

⁷⁶ Zie hiervoor: Knack, "Knack onderzoekt: 'Het ANPR-cameraschild riskeert zich tegen de politie te keren'", 18 maart 2020, <https://www.knack.be/nieuws/belgie/knack-onderzoekt-het-anpr-cameraschild-riskeert-zich-tegen-de-politie-te-keren/article-longread-1577629.html>.

Besluit

4. BESLUIT

De doelstelling van dit rapport was om aan de hand van een toepassingsgeval de bevoegdheidsverdeling in kaart te brengen en mogelijke pijnpunten bloot te leggen. We bekeken daarbij het delen en gebruiken van ANPR-gegevens. De analyse maakte duidelijk dat het binnen de Belgische staatsstructuur niet altijd eenvoudig is om een coherent en efficiënt beleid te voeren rond het gebruik en het delen van gegevens. Bovendien moet hierbij ook rekening gehouden worden met de regels en principes van de AVG. De kans is dus groot dat dezelfde moeilijkheden zich in andere beleidsdomeinen voordoen. Op basis van dit eerste rapport zullen dan ook een aantal andere toepassingsgevallen in de loop van 2021 worden onderzocht.

Kenniscentrum Data & Maatschappij

Pleinlaan 9

1050 Brussels

info@data-en-maatschappij.ai

www.data-en-maatschappij.ai

